

Hər dəfə yeni bir mövzuya müraciət edəndə, qələmi əlimə alanda ağır yükün altına girdiyimi, bəzən də dibi görünməyən dərin bir dəryaya baş vurduğumu hiss edəirəm. Ona görə də yazacağım mövzudan asılı olaraq çox düşünürəm, sonra qələmi işə salıram.

Bu dəfə yazacağım mövzu daha məsuliyyətli, daha ciddi və eyni zamanda çox maraqlıdır. Çünki uzun bir yolçuluğa çıxıram. Haradan başlayacağam, bir həyat yoluna nə cür ayna tutacağam ki, heç nə unudulmasın, kölgədə qalmasın, qalaqlanmış fikirlər dolğunluğu qoruyub saxlasın. Dolu-dolu yaşanmış 80 illik bir ömrün həyat rəsmini çəkmək üçün söz fırçam, leksikonumuzda olan minlərlə ifadələr kifayət edəcəkmimi?!

Söhbət Xalq artisti, bəstəkar, "Heydər Əliyev" ordenini şərəflə daşıyan ictimai-siyasi xadim, müğənni, Azərbaycan estrada musiqisinin təbliğində və inkişafında böyük rolunu Polad Bülbüloğlu gədir.

O, hələ 10 yaşındaykən musiqi dünyasında öz sözünü çoxdan demiş - SSRİ Xalq artisti olan atası, dahi Bülbülü müşayiət edərək özünü sınadı və bu çətin sınaqdan üzuağ çıxdı. Dahi sənətkar, Xalq artisti Bülbülün evində artıq gələcəyi parlaq görünü Azərbaycan mədəniyyətinə sonsuz töhfələr verməyə qadir olan bir gənc böyüyürdü. Yeniyetmə gənc öz qərarını qətiləşdirmişdi - musiqiçi olacaq! Oğlunda istedadı, musiqiyə olan həvəsi görən Bülbül ona öz xeyir-duasını vermişdir. Bu, sıradan bir xeyir-dua deyildi... Ona xeyir-dua verən atası olmaqdan başqa, həm də böyük opera müğənnisi, musiqi folkloru tədqiqatçısı, Azərbaycanın peşəkar vokal sənətinin banisi, SSRİ Xalq artisti Bülbül idi.

1957-ci il 12 yaşlı Poladın həyatında dönüş nöqtəsi oldu. Həmin il Bülbülün 60 illik yubileyi və yaradıcılığının 40 illiyi böyük təntənə ilə qeyrildi. Dostları yubiley gecəsində gözənilmədən səhnəyə Poladı çıxardılar. O, ilk dəfə Azərbaycan Opera və Balet Teatrının səhnəsində "Evləri var xana-xana" xalq mahnısını böyük məharətlə ifa etdi. İfa ruhları o qədər vəcdə gətirdi ki, tamaşaçılar onu ayaqüstə alqışladılar. Bu, Poladda özgüveni daha da artırdı.

1959-cu ildə Polad atasının repertuarından iyirmidən çox əsəri fortepiano da çalaraq ifa etməyi öyrəndi. Artıq gənc ifaçı xalq arasında Polad Bülbüloğlu kimi tanınıb sevilirdi. O, zəngin repertuarı ilə ölkəmizin şəhər və rayonlarına qastrol səfərləri edirdi. Hər dəfə də ifaları gurultulu alqışlarla qarşılanırdı.

Təəssüf ki, arzusunun həyata keçməsinin bir addımılığında Polad atasını, Azərbaycan isə böyük sənətkarını itirdi. Bu böyük itki Poladı nə qədər sarsıtsa da, ruhdan salmadı. O, atasının adına layiq övlad olmaq üçün öz üzərində daha əzmlə çalışdı və gənc yaşlarından SSRİ-nin ən populyar müğənnilərindən biri oldu. Polad Bülbüloğlunun ifaçılıq manerasına səmimilik, aydın diksiya, mahnı obrazının yaranmasında ən müxtəlif ifadə vasitələrinin üzvi şəkildə harmoniyası xasdır. Polad Bülbüloğlunun yaradıcılığı çoxşaxəli və rəngarəngdir: bura simfonik və kamera instrumental əsərlər, estrada və vokal silsiləsindən musiqilər daxildir. Lakin bəstəkarın yaradıcılığının mühüm və böyük hissəsini mahnı janrı təşkil edir. Polad Bülbüloğlunun mahnıları keçən əsrin ən məşhur estrada müğənnilərinin repertuarına daxil idi. Bəstəkarın "Gəl, ey səhər", "Şən Azərbaycan", "Dolalay", "Dilin can içindədir", "Durnalar", "Azərbaycan odlar yurdu mənəm" və s. mahnıları bu gündə sevilir və ifa olunur.

Poladın anası - hüquqşünas, "Şöhrət" ordenli, Prezident təqaüdcüsü, SSRİ Xalq artisti, Stalin mükafatçısı, ölməz sənətkar Bülbülün xatirəsinə həsr olunan 7 kitab müəllifi, Bülbül Memorial Ev Muzeyinin direktoru Adelya xanımın oğlu Polad haqqında xatirələrində çox maraqlı, hər kəsə xas olmayan keyfiyyətlərlə tanış oluam. Öyrənirəm ki, atasının zəngin, çoxşaxəli həyat tərzinin Poladın yaradıcılığına, incəsənət aləminə atılmasına çox böyük təsiri olub.

Polad 11 illik musiqi məktəbində professor K.Səfəreliyevin fortepiano sinfində oxuyurdu. İrsi olaraq atasından keçmə musiqi qabiliyyəti və mükəmməl yaddaşı onu yaşıdlarından fərqləndirirdi. Polad dərsi o qədər tez və asan mənimsəyirdi ki, müəllimlər onu "zəka küpü" adlandırırdılar. O, məktəbdə keçirilən çoxsaylı tədbirlərdə iştirak edirdi. Təşkilatçılıq, təbliğat işlərini olduqca yüksək səviyyədə bacarırdı. Dostları ilə maraqlı məsələləri müzakirə edirdilər. Poladın təşkilatçılıq qabiliyyətini görən rəhbərlik onu məktəbin komsomol təşkilatına katib seçdi. İctimai işlə məşğul olması musiqi dərsinə mane olmurdu. Onun uşaqlıq aləmi musiqi dünyası, incəsənət dünyası idi. Çünki o gözünü incəsənət aləmində açmışdı. Atasının məşhur bəstəkar, şair, yazıçı və rəssamlar-

RƏNGARƏNG DÜNYASI

la söhbəti ona çox maraqlı gəlirdi. O, atasından həm də sənətkar üçün çox vacib olan amillərdən birini mənimsəmişdir - hansısa bir əsər üzərində işləyəndə diqqətini başqa səmtə yayındırmamaq. Məhz buna görə də Polad Bülbüloğlunun bəstələdiyi bütün əsərlər mükəmməl, zövqverici, köhnəlməyəndir.

1962-ci ildə Polad Bülbüloğlu komsomolun XIV qurultayına nümayəndə seçildi. Onun Moskvaya səfəri həyatının dönüş nöqtəsi oldu. O, XIV qurultaya həsr olunmuş konsertdə özünün ilk Moskva haqqında mahnısını ifa etdi. Tamaşaçılar onu böyük sevgilə qarşılayıb hərərətli alqışlarla yola saldılar. O, gecə saat 12:00-da "Xəbərlər" proqramında gənc bəstəkar və ifaçı Polad Bülbüloğlu kimi təqdim edildi. Poladın bu mahnısı keçmiş SSRİ məkanındakı bütün radiolarda səsləndi. Bu təqdimatdan sonra artıq hamı bu istedadlı gənci Polad Bülbüloğlu kimi tanıdı.

Azərbaycan mədəniyyətinə, estradasına gənc bir istedad günəş kimi doğdu. Moskvadakı uğurlu çıxışından ilhamlanan Polad tez bir zamanda dinləyicilər arasında sevilən, populyarlıq qazanan mahnılar bəstələdi və ifa etdi. 11 illik musiqi məktəbini müvəffəqiyyətlə bitirərək Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının bəstəkarlıq fakültəsinə daxil oldu. O, böyük bəstəkar Qara Qarayevin sinfində təhsil almağa başladı. Görkəmli bəstəkar Q.Qarayevin tələbəsinə ilk tapşırığı belə oldu - təhsil aldığı müddətdə mahnı bəstələməyəcək. Təcrübəli bəstəkar tələbəsinin potensialını gördüyü üçün istəmərdi ki, onun fikri dağılsın, diqqəti dərstdən yayınsın. Bu qadağa isə Poladı çox narahat edirdi. Çünki onun ruhu, könlü nəğmə ilə mahnılarla aşib-daşırdı. Çində qaynayan yeni mahnı bulaqlarını fəvvarələrə çevirib cahana çiləmək istəyirdi.

Polad ikinci kursda oxuyanda atasının iş masası üzərində "Bayatılar" kitabını görür və atasının seçdiyi bayatıları bəstələmək istədiyini müəlliminə bildirir. Q.Qarayev etiraz etmir və deyir ki, əgər təhsilinə, dərsinə mane olmayacaqsız bəstələ. Bəstələri çox uğurlu alınır. Mahnıların notlarında həm kövrəklik, həm intizar, həm mehəbbət ruhunu dilləndirir. Polad Bülbüloğlu bunu müəlliminə göstərəndə o, çox bəyənir. Amma yenə də fikrindən dönmür. Tələbəsinin ancaq dərslə məşğul olmasını istəyir.

Polada böyük əsərlər bəstələmək üçün çoxlu təkliflər gəlir. "İstintaq davam edir" filminin musiqisini yazması üçün A.Atakişiyev onların evinə gəlir və xahiş edir ki, filmin musiqisini o yazsın. Çox çətinliklə Q.Qarayevin razılığını alırlar və Polad Bülbüloğlu filmin musiqisini yazır. Hər kəs bu filmi bu gün də çox maraqla seyr edir.

Polad Bülbüloğlu çox tez şöhrət qazanır, onun mahnılarını görkəmli sənətkarlar ifa edirlər. Polad Bülbüloğlu Azərbaycan şairlərinin şeirlərinə mahnılar bəstələyir və bütün mahnıları sevilə-sevilə gənclərin könül nəğməsinə çevrilir. Onun ən çox müraciət etdiyi şairlər - Nəbi Xəzri, Rəsul Rza, Süleyman Rüstəm, İslam Səfərli, Tofiq Mütəllibov, Fikrət Qoca, Məstən Əliyev, Cəbir Novruzdur. Onun mahnılarını tanınmış Azərbaycan müğənniləri Şövkət Ələkbərova, Zeynəb Xanlarova, Rauf Atakişiyev, Elmira Rəhimova, İslam Rzayev, Mobil Əhmədov və başqaları böyük şövq ilə ifa ediblər.

Polad Bülbüloğlu yaradıcılığında rus şairlərinin də şeirlərinə yer verib. O, ümumittifaq Mahnı Festivalının laureatı olub. Polad Bülbüloğlunun mahnıları bu gün də dünyanı gəzir. Onun mahnılarını təkcə Azərbaycan müğənniləri deyil, dünyanın tanınmış sənətçiləri - estrada ulduzu İosif Kobzon, Lev Leşenko, Lyudmila Səncina, Edita Pyexa, Leonid Smetannikov, Valeri Obodzinski, Vaxtanq Kikabidze, Mansur Daşmatov, Roza Rimbayeva, Zaur Tutov da oxuyublar.

Onu gənc yaşlarından dünyanın dörd tərəfində alqışlayırdılar. Paris, Bağdad, Leypsiq, Budapeşt, Çikaqo, Lissabon, Varşava, Berlin, Praqa, Sofiya, İstanbul, Meksiko, Helsinki, Havana, İzmir, Sapporo, Nyu-York, Brüssel, Malta, Neapol, Limassol, Vankuver, Sinqapur və başqa şəhərlərin böyük zallarında tamaşaçılar Polad Bülbüloğlunun uzun müddət səhnədən getməyinə imkan verməyiblər. O, Sovet İttifaqının göndərişi ilə gətse də, səhnəyə Azərbaycanın oğlu kimi çıxırdı. Adı çəkilər-çəkilməz yüksələn alqış səsləri zəlin divarlarında əks-səda verirdi.

Polad Bülbüloğlu özünü film çəkilişlərində də sınayır və bu arzusunu da uğurla həyata keçirir. O, sevilə-sevilə izlənilən "Qorxma, mən sənənləyem" filminə çəkilir.

Polad Bülbüloğlunun sonsuz zəhməti, çəkdiyi əziyyətlər diqqətdən kənarda qalmır, 1982-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti fəxri adına layiq görülür. 1973-cü ildə yaradıcılıq fəaliyyəti ilə bağlı Moskva şəhərinə köçən sənətkar Moskvada yaşadığı müddətdə, 1980-ci ildən 1987-ci ilə qədər "Aşıq" vokal-instrumental ansamblına rəhbərlik edir. O, zəngin konsert proqramı ilə ardıcıl olaraq xarici ölkələrdə səfərlərdə olur.

1987-ci ildə Polad Bülbüloğlu Vətənə - Bakıya dönür

və elə həmin ildə də M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının rəhbəri olur. 1988-ci ildə isə Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri vəzifəsinə təyin edilir. Onu yaxından tanıyan, Polad Bülbüloğlunun göstərişi ilə ölkənin kitabxana-informasiya sahəsinə uğurla rəhbərlik edən tarixçi-alim, Fəxri mədəniyyət işçisi, Yasamal Rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin direktoru Lətifə xanım Məmmədova nazirin gördüyü böyük işlərdən, mədəniyyətimizə gətirdiyi yeniliklərdən bəhs edərək bildirdi ki, Polad Bülbüloğlu nazir işlədiyi 17 il ərzində milli mədəniyyətimizin bərpasına və inkişafına, dünyada təbliğinə böyük və

BİR ÖMRÜN

əvəzolunmaz töhfələr verib. O, Azərbaycanın müxtəlif ölkələrlə mədəni əlaqələrinin möhkəmlənməsi üçün əhəmiyyətli təkliflər irəli sürüb. 2002-ci ildə Strasburqda "Azərbaycanın mədəniyyət siyasəti" haqqında Milli məruzəsinin təqdimatı uğurla baş tutdu. Bu məruzə Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri, professor Polad Bülbüloğlunun rəhbərliyi ilə Azərbaycan və Avropanın ekspertləri tərəfindən hazırlanmışdı.

1994-cü ildə Polad Bülbüloğlu Beynəlxalq TÜRK-SOY təşkilatının yaradılmasının təşəbbüskarı olur və ona rəhbərlik edir. Təşkilat türk dünyasının dostluğunun möhkəmlənməsinə, eyni zamanda türk mədəniyyəti və incəsənətinin inkişafına xidmət edir. Polad Bülbüloğlu 2002-ci ildə onu MDB ölkələrinin mədəniyyət nazirlərinin Mədəni Əməkdaşlıq Şurasının sədri seçilir.

Bir nazir kimi o, respublikanın ən ucqar rayonlarında, kəndlərdə kitabxana sisteminə diqqət edir. Kitabxana fondlarını yeni nəşr olunan kitablarla zənginləşdirməklə yanaşı, kitabxanalarda oxu zallarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi üçün də böyük işlər görür. Ləğv olunmuş sovxoz və kolxoz binalarının mədəniyyət evi, musiqi məktəbi, kitabxanalar kimi istifadə olunmasını təklif edir. Həmin dövrdə kitabxanaların saytları yaradılır, ilk elektron kataloq və elektron kitabxanalar fəaliyyətə başlayır, kitabxana sistemində yeni texnologiyalar uğurla tətbiq olunur. Nazir muzey, mədəniyyət evləri, mədəniyyət və istirahət parklarının, teatrların inkişafına, tarixi abidələrin qorunmasına böyük diqqət yetirir. Gənc istedadların inkişafı üçün Uşaq Filarmoniyasını yaradır. Xalq kollektivlərinin işi dünyada və ölkəmizdə nümayiş olunur.

Polad Bülbüloğlunun novatorluq keyfiyyətləri bitib-tükənmək bilmirdi. O, Cıdır düzündə yaz aylarında gördüyü aşib-daşan, rüzgar əsəndə dərya kimi dalğalanan xaribülül çiçəklərinin bülbüllər kimi güldən-gülə qonaraq şən nəğmə oxuduqlarını seyr edirdi. Elə oradaca onun ağlına işıqlı bir fikir gəlir: hər il may ayında Şuşada Xaribülül Musiqi Festivalını keçirmək. 1989-cu ildən başlayaraq hər il may ayında Şuşada - Cıdır düzündə Xaribülül Festivalı təşkil olunur. Festival ABŞ, Yaponiya, Türkiyə, Almaniya, İsrail, İtaliya, İspaniya, Avstriya, Əfqanıstan kimi ölkələrin və keçmiş SSRİ respublikalarının iştirakı ilə keçirilir. Sonuncu festival 1992-ci ilin may ayında baş tutur.

Ulu öndər Heydər Əliyevin tövsiyəsi ilə Polad Bülbüloğlu 2005-ci ildə "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının motivləri əsasında "Eşq və ölüm" baletinin musiqisini bəstələyir. Balet tez bir zamanda ən böyük Opera və balet teatrlarının səhnələrində yer alır.

2006-cı ildə Polad Bülbüloğlu Azərbaycanın Rusiya Federasiyasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri təyin edilir. Ona etibar edilən vəzifəni yerinə yetirmək üçün yenidən Moskvaya köçür. Səfir işlədiyi müddətdə Polad Bülbüloğlu siyasi aləmdə Qarabağ həqiqətlərini dünyaya eşdirmək üçün gərgin əmək sərf edir.

2024-cü ildə Azərbaycanda keçirilən parlament seçkilərində Azərbaycanın zümrüd qaşı, xaribülülün məskəni, mədəniyyət mərkəzi Şuşa şəhərinin və digər rayonların seçicilərinin arzusu ilə millət vəkili seçilir.

Azərbaycan dövləti görkəmli bəstəkar, müğənni, siyasi-ictimai xadim və incəsənət ustasının əməyini, zəhmətini ən ali mükafatlarla qiymətləndirib. O, 2009-cu ildə "İlin adamı" elan edilib. "İstiqlal", "Şərəf" ordenləri ilə təltif olunub. Azərbaycan Respublikasının ən yüksək mükafatı "Heydər Əliyev" ordeni də Polad Bülbüloğlunun sinəsini bəzəyir.

18 may 2016-cı ildə heykəltəraş və rəssam Zurab Seretelinin "Mənim müasirlərim" adlı heykəllər silsiləsi çərçivəsində Moskvada Polad Bülbüloğlunun abidəsinin açılışı olub.

Azərbaycan mədəniyyətinin görkəmli nümayəndəsi Polad Bülbüloğlunun 80 illik yubileyini qeyd etsək də, bu yaş onun nə təbəssümündən, nə də yaradıcılığının gəncliyindən heç nə qoparıb ala bilməyibsə, deməli, hələ daha geniş yaradıcılıq uğurları qarşıdadır.

Nüşabə MƏMMƏDLİ,
yazıçı, publisist,
"Yazıçı Qadınlar Cəmiyyəti"
İB-nin sədri.